

УДК 371.13:37.037

ТЕТЯНА МАТВІЙЧУК

Львівський державний університет фізичної культури

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

На основі аналізу методологічних і психолого-педагогічних аспектів професійної підготовки фахівців у галузі фізичного виховання, а також теоретичного аналізу досліджень педагогічної майстерності обґрунтовано зміст і структуру наукового поняття «педагогічна майстерність», розкрито специфіку формування педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури.

***Ключові слова:** педагогічна майстерність, зміст, структура, формування, професійна підготовка, учитель фізичної культури*

Постановка проблеми. Тенденції розвитку вітчизняної освіти характеризуються переходом до інтенсивних форм навчання, пошуком внутрішніх ресурсів підвищення якості підготовки фахівців. Зростання якості підготовки фахівців з вищою освітою на сучасному етапі є одним зі стратегічних завдань освітньої політики України та провідною метою ВНЗ галузі фізичної культури і спорту.

Традиційна система підготовки вчителя, на думку провідних науковців, не відповідає соціальним запитам і зазнає серйозної критики. Безперервне підвищення вимог до педагога призвели до того, що високий рівень знань з предмета і володіння методикою викладання вже не забезпечують актуальний рівень його професійної компетентності. Готовність вчителя фізичної культури до професійної діяльності виявляється в якісних характеристиках: спрямованості, компетентності, рівні оволодіння професійно-педагогічними діями та операціями тощо, які визначають його педагогічну майстерність.

Зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Концептуальні положення щодо професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту викладені в державних нормативних документах: Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту»; основних програмних документах галузі фізичного виховання: Законі України «Про фізичну культуру і спорт», Указах Президента України «Про державну підтримку розвитку фізичної культури і спорту в Україні», Цільовій комплексній програмі «Фізичне виховання – здоров'я нації».

Аналіз психолого-педагогічних публікацій, у яких відображені сутність і зміст педагогічної майстерності, свідчить про те, що ця проблема перебувала в центрі уваги вчених-педагогів і психологів на всіх етапах розвитку сучасної системи освіти. У педагогічному словнику М. Ярмаченка майстерність визначається як високе мистецтво в певній галузі, вправність у виконанні певного виду діяльності. Вона передбачає наявність професійних знань, умінь і навичок та є рисою, яка відрізняє одного працівника від іншого [7]. Найбільш загальне визначення педагогічної майстерності подано в Педагогічній енциклопедії: це «високе мистецтво виховання і навчання, що постійно вдосконалюється, доступне кожному педагогу, який працює за покликанням і любить дітей» [5, с. 739]. У психолого-педагогічній літературі майстерність трактують також як: властивість особистості, сформована у процесі накопичення досвіду як вищий рівень засвоєних професійних умінь у цій галузі на основі гнучких навичок і творчості (К. Платонов); комплекс властивостей особистості, що забезпечує високий рівень самоорганізації професійної діяльності [6, с. 25]; результат поєднання достатньою мірою розвинених особистісних характеристик і сформованості такої системи знань, вмінь і навичок, які в сукупності забезпечують високий рівень успішності професійної діяльності фахівця [8, с. 35].

Неоднозначність тлумачення поняття педагогічної майстерності можна пояснити його багатогранністю. Проте важливим, на наш погляд, є особистісний аспект, оскільки в ньому виявляються людські якості, психологічні механізми педагогічної праці, умови формування особистості педагога, які забезпечують успіх у професійній діяльності.

У ході теоретичного аналізу запропоновані у психолого-педагогічній літературі визначення були класифіковані на підставі переважання у авторів особистісного, діяльнісного, соціального аспекту чи їх поєднання. Зокрема, Н. Кузьміна, І. Харламов та ін. визначають педагогічну майстерність як вищий рівень виконання педагогічної діяльності, роблять наголос на характеристиці професійних умінь педагога, тобто реалізують функціонально-діяльнісний підхід у наукових уявленнях про сутність явища. Прихильники особистісного підходу – І. Зязюн, А. Моленко, В. Миндикану та ін. – провідне місце в педагогічній майстерності відводять особистісним і професійним якостям педагога як основним чинникам успішності педагогічної діяльності.

Аналіз наукових джерел і наші дослідження дозволяють визначити педагогічну майстерність як інтегративну характеристику високої професійно-педагогічної підготовленості вчителя, внутрішньо зумовлену високорозвиненими особистісними якостями (інтелектуальною культурою, особистісною зрілістю, індивідуальним педагогічним стилем, самоактуалізацією), які виражаються в педагогічному досвіді, професійній компетентності, оптимальному прогнозуванні та випереджальному передбаченні можливих результатів, творчій діяльності.

У структурі педагогічної майстерності дослідники виділяють чотири відносно самостійні, але взаємопов'язані блоки: 1) професійно-педагогічні знання (наукові, професійні, психолого-педагогічна ерудиція); 2) особистісні та професійно значущі якості (особистісні, специфічні професійно-педагогічні, розвинене педагогічне мислення, спрямованість особистості); 3) педагогічні здібності; 4) навички та вміння будувати навчально-виховний процес, мистецтво здійснення педагогічної діяльності (педагогічна техніка, педагогічний досвід, методичне мистецтво, педагогічні вміння та навички). Умовність виділення цих складових пов'язана з їх складним переплетінням на психологічному рівні.

Значна кількість дослідників визначають педагогічну майстерність через складові її внутрішньої структури – знання, вміння, навички, особистісні якості. Найважливішими передумовами підвищення майстерності вчителя, на думку Н. Кузьміної, є педагогічні здібності, певні властивості розуму педагога (послідовність, ясність, критичність, спостережливість, сформованість аналітичних умінь) і певні риси характеру (захопленість своєю справою, вимогливість, вміння долати труднощі, почуття обов'язку та відповідальності).

Елементами педагогічної майстерності, за І. Зязюном, є [6, с. 26-29]: 1) гуманістична спрямованість як системотвірний компонент, що виражається в ціннісних орієнтаціях учителя у вигляді гуманістичної стратегії при реалізації цілей педагогічної діяльності, самоствердження педагога, а також у його системі педагогічної взаємодії з учнями; 2) професійна компетентність, яка виконує роль фундаменту педагогічної майстерності, що додає їй глибини, ґрунтовності, свідомості; 3) педагогічні здібності, які забезпечують швидкість розвитку майстерності та полегшують успішність виконання вчителем професійних функцій: комунікативність (доброзичливість, товариськість); перцептивні здібності (професійна пильність, емпатія, педагогічна інтуїція); динамізм особистості (здатність до вольового впливу і логічного переконання); емоційна стійкість (здатність володіти собою); оптимістичне прогнозування; креативність (здатність до творчості); 4) Педагогічна техніка, що спирається на знання й здібності та поєднує всі засоби педагогічної дії і взаємодії для ефективної педагогічної діяльності: уміння керувати собою (володіння тілом, емоційним станом, технікою мови); уміння взаємодіяти у процесі вирішення педагогічних завдань (дидактичні, організаційні вміння, техніка контактної взаємодії).

Для всебічного вивчення головної категорії нашого дослідження – педагогічної майстерності – нам необхідно визначити власне розуміння її характеристики (структуру), а також чинники, що впливають на її становлення і розвиток. К. Романова слушно розподіляє

компоненти педагогічної майстерності на дві основні частини: діяльнісний аспект включає професійну компетентність, педагогічний досвід, педагогічну творчість, антиципацію (передбачення результатів), а особистісний – інтелектуальну культуру, особистісну зрілість, індивідуальний стиль, самоактуалізацію педагога.

Особистісні та діяльнісні компоненти педагогічної майстерності взаємопов'язані і значною мірою відображають одні й ті ж чи близькі грані педагогічної досконалості. Проаналізуємо основні з них.

Педагогічний потенціал – це сукупність біологічних і соціальних властивостей, якостей і здібностей людини, що сприяють оволодінню педагогічною професією і вдосконаленню педагогічної майстерності. Він включає такі взаємопов'язані компоненти: педагогічні задатки, можливості; спрямованість на роботу в галузі педагогічної діяльності; знання специфіки педагогічної праці, знання й уміння реалізовувати способи вирішення педагогічних завдань; усвідомлення особистісних якостей.

У психолого-педагогічній літературі зустрічаються різні погляди на структуру педагогічних здібностей. Ф. Гоноболін включає до її складу: здатність робити навчальний матеріал доступним учням; розуміння вчителем учня; творчість у роботі; педагогічний вольовий вплив на учнів; здатність організувати дитячий колектив; інтерес до дітей; змістовність і яскравість мови, її образність і переконливість; педагогічний такт; здатність пов'язувати навчальний матеріал з життям; спостережливість (стосовно до дітей); педагогічну вимогливість [1, с. 237]. Н. Кузьміна поділяє педагогічні здібності на: 1) конструктивні (здатність добирати і композиційно будувати навчально-виховний матеріал відповідно до вікових та індивідуальних особливостей учнів); 2) організаційні (здатність включати учнів у різні види діяльності); 3) комунікативні (вміння налагоджувати належні стосунки з учнями і перебудовувати їх відповідно до розвитку учнів і змін їх вимог до вчителя) [3].

Для удосконалення педагогічних здібностей важливо акцентувати увагу на функціонуванні педагогічних здібностей на двох рівнях: репродуктивному, що характеризує вміння педагога передавати іншим знання, якими володіє він сам, і адаптивному, що містить не лише знання предмета, а й особливості його засвоєння, сприйняття й розуміння учнями (рівень рефлексії).

На основі педагогічного потенціалу в процесі навчання у студентів формуються педагогічні знання й уміння, на основі яких формується їхня професійно-педагогічна компетентність. Знання вчителя, звернені, з одного боку, до дисципліни, яку він викладає, а з іншого, – до учнів, психологію яких має добре знати. Готуючись до уроку, вчитель обмірковує його зміст, методик, враховує вікові особливості сприймання учнів, класу, власні можливості.

Педагогічні вміння – це володіння функціональною системою психічних і практичних дій та операцій, спрямованих на управління розумовою діяльністю учнів у процес їх навчання, розвитку та виховання. В науковій літературі немає єдиних поглядів на проблему педагогічних умінь. Наприклад, Н. Кузьміна виділяє три основні групи педагогічних умінь (конструктивні, організаційні та комунікативні) та доповнює їх гностичними і проєктивними [3].

Сучасна освіта має не лише адекватно відображати вимоги суспільства і ринкової економіки, а й бути способом досягнення, формування творчих, духовних потреб особистості. В умовах переходу до Національної рамки кваліфікацій формування педагогічної майстерності слід розглядати крізь призму компетентнісного підходу в освіті, формування в майбутніх педагогів ключових і професійних компетенцій.

Компетенція розглядається як комплекс знань, умінь, навичок, здібностей, цінностей, необхідних для ефективної професійної та соціальної діяльності й особистісного розвитку майбутнього фахівця. При цьому наголошується на здатності до діяльності, поєднанні знань і умінь із психосоціальними якостями.

У працях О. Вербицького, Е. Зеєра, І. Зимньої, А. Маркової та ін. досліджуються проблеми формування компетенцій у студентів ВНЗ, аналізуються причини та чинники розвитку компетентнісного підходу у професійній освіті. На думку І. Зязюна, професійно-педагогічна компетентність є основою професійної майстерності педагога [6, с. 27]. Вона інтегрує досвід,

теоретичні знання, практичні уміння і важливі для педагога особистісні якості. Компетентність педагога містить дві основні складові: професійно-кваліфікаційного і професійно-особистісного характеру, які повинні сприяти гармонійному розвитку особистості професіонала. Як особистісна якість, професійно-педагогічна компетентність базується на фундаментальній освіті та емоційно-ціннісному ставленні до педагогічної діяльності та має структурно-рівневу будову. Рівень професійної компетентності педагога позначається не лише на його діяльності, а й на його самореалізації.

Отже, на підставі аналізу визначаємо професійну компетентність майбутніх учителів фізичної культури як інтегративний багатофакторний стан, що характеризується гностичними, проєктувальними, конструкторськими, моделювальними, технологічними, комунікативними, організаційними знаннями, вміннями та навичками, які забезпечують високу якість педагогічної діяльності. Виходячи зі структури професійної компетентності, можемо стверджувати, що вона є однією з основних складових професійної майстерності.

Особистісну зрілість філософи, психологи та педагоги розглядають з різних позицій: як результат, процес та особистісну рису. Особистісна зрілість студента виявляється в активному динамічному процесі, який супроводжується зміною ставлень: до навчального процесу як особистісно-значущого; до себе як вільної особистості, здатної нести відповідальність за себе та інших; до педагога як досвідченого фахівця, у якого можна багато чому навчитися і який здатний надати допомогу в професійному становленні.

Особистісну зрілість вчителя фізичної культури ми розуміємо як комплексну характеристику особистості фахівця, що забезпечує свідоме прийняття професійно значущих духовних, художніх і матеріальних цінностей і його прагнення реалізувати себе у процесі професійної діяльності в якості вчителя.

Професійний досвід виражається у якості виконання функціональних обов'язків і залежить від професійної спрямованості особистості, її соціальних установок, мотивів і потреб, поєднання у її структурі емпіричного, теоретичного, емоційного та раціонального аспектів. Таким чином, педагогічний досвід вчителя фізичної культури ми розглядаємо як складну систему, яка відображатиме сукупність способів, прийомів і правил вирішення педагогічних і технологічних завдань.

Сукупність зрілості та розвиненості соціально значущих особистісних характеристик учителя, реалізованих у його професійній діяльності характеризує загальна педагогічна культура. Культуру можна розглядати як результат особистісного розвитку, що показує ступінь освоєння окремою особистістю культурного досвіду людства. До критеріїв сформованості загальнопедагогічної культури вчителя відносять: педагогічну спрямованість, суб'єкту позицію, методологічне мислення, рефлексію, оволодіння способами та операціями професійної діяльності [9]. Зокрема, педагогічна спрямованість особистості вчителя фізичної культури виступає як усвідомлена, емоційно виражена орієнтація на фізкультурно-педагогічну діяльність і виявляється у професійних знаннях, стосунках, здібностях, якостях особистості. Рефлексія вчителя фізичної культури відображає здатність особистості до теоретичного осмислення логіки професійної діяльності та власних вчинків, їх моделювання, саморегуляції, самовдосконалення.

Таким чином, при підході до фізичної культури як частини загальної культури стає очевидним, що майбутній учитель для реалізації у своїй професійній діяльності потенціалу фізичної культури повинен опанувати не тільки методику фізичного виховання, а й професійно-педагогічну культуру, що дозволить йому самостійно, адаптуючись до конкретних умов, проєктувати, конструювати і здійснювати навчально-виховний процес, прогнозувати його результати і свої можливості.

Систему діяльності майбутніх учителів із оволодіння педагогічною майстерністю на суб'єктивному рівні характеризує цілісне педагогічне мислення як розумова діяльність. Формування цілісного педагогічного мислення студентів ВНЗ спрямоване на професійну ідентифікацію майбутнього вчителя фізичної культури, на розвиток його професійних, особистісних якостей. Педагогічне мислення вчителя фізичної культури відображає його готовність і здатність до перетворення теоретичних знань у метод творчої професійної

діяльності. Учителю фізичної культури необхідне розвинене професійно-педагогічне мислення, здатність за конкретними фактами, подіями та явищами бачити прояв загальних закономірностей педагогічного процесу, що сприяють побудові професійної діяльності не на основі вузькопредметного підходу (метри, кілограми, секунди), а на широкій основі загальних завдань виховання і навчання розвиненої людини для якої фізична культура є однією із цивілізаційних цінностей, а фізичний розвиток настільки ж важливий, як інтелектуальний, моральний, естетичний.

У діяльності вчителя тісно пов'язані між собою фундаментальні знання і практичний досвід роботи, що включає способи і форми педагогічної взаємодії, поєднані у творче ціле з метою розвитку учнів. Ці компоненти педагогічного мислення визначають надалі індивідуальний стиль педагогічної діяльності. Він виявляється в характерній педагогічній техніці вчителя – сукупності раціональних засобів, умінь та особливостей його поведінки, спрямованих на ефективну реалізацію обраних методів і прийомів навчально-виховної роботи з учнем, учнівським колективом відповідно до мети навчання, виховання, їх об'єктивних і суб'єктивних умов.

Становлення індивідуального стилю професійної діяльності закономірно проходить три фази на етапах адаптації, індивідуалізації та інтеграції майбутніх учителів у освітньому просторі. На підставі науково-педагогічних досліджень ми визначаємо індивідуальний стиль вчителя фізичної культури як сукупність своєрідних особистісних проявів майстра, в діяльності якого тісно пов'язані між собою фундаментальні знання і практичний досвід роботи.

Поняття «педагогічна техніка» для позначення вміння вчителя володіти прийомами організації власної поведінки, поєднання внутрішнього змісту діяльності та зовнішнього його вираження застосував А. Макаренко [4, с. 243].

Педагогічна техніка містить дві групи компонентів. Перша пов'язана з умінням педагога керувати своєю поведінкою: техніка мовлення (керування диханням, дикцією, гучністю, темпом мовлення); техніка володіння своїм організмом (мімікою, пантомімікою); керування емоціями, настроєм для зняття психічного напруження, збудження творчого самопочуття; опанування умінням соціальної перцепції. Друга група передбачає уміння впливати на особистість і колектив: техніка організації контакту, управління педагогічним спілкуванням; техніка навчання тощо. Отже, педагогічна техніка – це вміння використовувати власний психофізичний апарат як інструмент виховного впливу.

Особливу увагу звернемо на особистісну професійну позицію вчителя – продукт педагогічного мислення, наслідок повного усвідомлення природи навчально-виховного процесу і водночас показник рівня професійної готовності до освітньої діяльності. Професійна позиція – це точка зору, ставлення до призначення своєї професії і дії; це система інтелектуальних, вольових і емоційно-оцінних ставлень до світу, педагогічної дійсності та педагогічної діяльності; ставлення педагога до учнів у взаємодії з ними.

Педагогічна позиція фахівця з фізичної культури розглядається через систему ставлень до педагогічної діяльності. Вона інтегрує ставлення до цілей і завдань професійно-педагогічної діяльності, змісту, організаційних форм і методів, до видів спорту і окремих систем фізичних вправ [2, с. 301].

Таким чином, професійно-педагогічна позиція – цілісне особистісне утворення, ядром якого є ставлення до змін різноманітних аспектів освітньої діяльності. Суб'єктна позиція вчителя фізичної культури виступає як позиція професійно-особистісного саморозвитку і служить показником рівня його залученості у фізкультурно-педагогічну діяльність.

Першооснова праці вчителя – морально-етична діяльність, а основою його професійного зростання – моральне самовдосконалення на етичних та естетичних засадах. У домінуванні естетичного й етичного полягає сутність науково-методологічної парадигми педагогічної майстерності І. Зязюна [6]. Педагогічна етика є показником і одночасно результатом професійно-особистісної готовності вчителя до роботи в освіті, тому що виконання будь-якого педагогічного завдання має моральний зміст, що екстраполюється на основні об'єкти (суб'єкти) відносин педагога: суспільство, педагогічна діяльність, учні, учнівський колектив,

батьки учнів, педагогічний колектив, керівництво школи, а також сам учитель у розумінні ставлення до себе.

Поняття самоактуалізація вчителя – може замінюватися термінами: самореалізація, самоздійснення, самовизначення тощо. Професійна діяльність стимулює розвиток людини лише в разі створення таких умов навчальної та професійної діяльності, які дозволяли б знайти в ній своє місце, виявити свої здібності, тобто самоактуалізуватися.

Самоактуалізація вчителя фізичної культури – це інтегральна характеристика особистості, що виражається в можливо більш повному виявленні та розвитку своїх особистісних можливостей і втілення їх у реальних результатах, духовних і матеріальних продуктах діяльності, потребі в самовдосконаленні. Ефективність засвоєння цінностей фізичної культури значною мірою базується на принципі осмисленості та свідомості, зумовленій творчим характером діяльності педагога.

Педагогічну діяльність здавна характеризують як творчу. Педагогічна інноваційна творчість включає ідеї, методи, технології, комплекс елементів, які несуть прогресивні засади; творчий пошук; оригінальне вирішення педагогічних і навчально-виховних проблем. Як і в будь-якому виді творчості, у ній своєрідно поєднуються нормативні (що випливають з установлених законів і правил) та евристичні (збудованого в ході власного пошуку) елементи. Спираючись на роботи науковців робимо висновок, що педагогічна творчість вчителя фізичної культури це – розроблення та втілення оптимальних і нестандартних педагогічних рішень, а також діяльність, що породжує нові, інноваційні методики фізичного виховання з одночасним проектуванням технологій їх реалізації. Вважаємо, що це залежить від рівня розвитку професійно-педагогічної спрямованості особистості вчителя фізичної культури, який характеризують такі параметри: «стійкість до перешкод», «валентність», «фізкультурно-спортивна орієнтація», кожен з яких має свій зміст і компоненти. Творчість, активність, самостійність у прийнятті рішень не формуються у майбутнього вчителя фізичної культури спонтанно. Вони визначаються спрямованістю, стратегією, змістом і технологією процесу навчання й виховання у вищій школі.

Висновки. Отже, педагогічна майстерність – це вищий рівень педагогічної діяльності, що виявляється у творчості вчителя, постійному вдосконаленні мистецтва навчання, виховання та розвитку людини. Розглянувши сутність педагогічної майстерності, можна стверджувати: що це система, яка охоплює всі структурні компоненти педагогічної компетентності, високий рівень прояву яких у теоретичній і практичній діяльності педагога сприяє збагаченню його загальної культури, розвитку гуманістичної спрямованості в його діяльності, вдосконаленню його творчих здібностей.

Список використаних джерел

1. Гоноболин Ф.Н. Психологический анализ педагогических способностей / Ф. Н. Гоноболин // Способности и интересы. – М.: изд-во АПН РСФСР, 1962. – С. 232 –274.
2. Конеева Е.В. Формирование педагогической позиции специалиста по физической культуре в процессе вузовской подготовки : дисс. ... доктора пед. наук: 13.00.08 ; 13.00.04 / Елена Владимировна Конеева. – М., 2001. – 357 с.
3. Кузьмина Н.В. Очерки психологии труда учителя. Психологическая структура деятельности учителя и формирование его личности / Н.В. Кузьмина. – Л.: изд-во ЛГУ, 1967. – 183 с.
4. Макаренко А.С. Педагогические сочинения: в 8 т. / сост. М.Д. Виноградова, А.А. Фролов. – М.: Педагогика, 1984. – Т 4. – 400 с.
5. Педагогическая энциклопедия: в 4 т. / глав. ред. И.А. Каиров, Ф.Н. Петров. – Т. 2: Ж-М. – М.: Педагогика, 1965. – 912 с.
6. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; за ред. І.А. Зязюна. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: СПД Богданова А.М., 2008. – 376 с.
7. Педагогічний словник / за ред. М.Д. Ярмаченка. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 516 с.
8. Помиткін Е.О. Розвиток педагогічної майстерності викладача сучасного професійного ліцею / Е.О. Помиткін // Проблеми і напрями розвитку особистісної готовності педагогічних працівників та учнів професійного ліцею до творчої та інноваційної діяльності: зб. наук.-метод. матер. / за ред. А.П. Красовського і В.В. Рибалки. – К.: ІПППО АПН України та УПТО ГУОН КМДА, 2006. – С. 35 - 41.

9. Шабалина О.Л. Общепедагогическая подготовка учителя физической культуры в системе высшего профессионального образования : дис. ... доктора пед. наук : 13. 00. 08 / Ольга Леонидовна Шабалина. – М., 2003. – 320 с.

Стаття надійшла до редакції 12.02.2015 р.

МАТВИЙЧУК Т.

Львовский государственный университет физической культуры, Украина

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ В СФЕРЕ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ

На основе анализа методологических и психолого-педагогических аспектов профессиональной подготовки специалистов в области физического воспитания, а также теоретического анализа исследований педагогического мастерства обоснованы содержание и структура научного понятия «педагогическое мастерство», раскрыта специфика формирования педагогического мастерства будущих учителей физической культуры.

Ключевые слова: педагогическое мастерство, содержание, структура, формирование, профессиональная подготовка, учитель физической культуры

МАТВИУСЬЧУК Т.

Lviv State University of Physical Culture, Department of Pedagogy and Psychology, Ukraine

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS IN THE FIELD OF PHYSICAL EDUCATION

Based on the analysis of the methodological and psycho-pedagogical aspects of professional training in the field of physical education, as well as theoretical analysis of studies of pedagogical mastery justified the content and structure of the scientific concept of «pedagogical mastery», disclosed specifics of formation of pedagogical mastery of future teachers of physical training.

Keywords: pedagogical mastery, content, structure, formation, training, physical education teacher